



(સમય : સવારે ૯ : ૦૦ થી ૧૧ : ૧૫)

સત્સંગ પરિચય : પ્રશ્નપત્ર - ૧

સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૪ માર્ચ, ૨૦૧૮ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

(કુલ ગુણ : ૭૫)

વિભાગ - ૧ : સહજાનંદ ચરિત્ર - પંદરમી આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૫

- પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]
૧. “તમે બધા શીદ રોવો છો ? કોઈ મરી ગયું છે ?”
 ૨. “તમે હિંદુસ્તાની બ્રાહ્મણ છો. પાંડે હરિપ્રસાદના દીકરા છો.”
 ૩. “મેં તો રૂની ગંજીમાંથી એક પૂણી કાંતી છે.”
- પ્ર.૨ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) [૬]
૧. ડભાણના યજ્ઞમાં ઘી ખૂટ્યું નહિ.
 ૨. શ્રીજીમહારાજે ગુણાતીતાનંદ સ્વામીને ધાબળો ઓઢાડ્યો.
 ૩. શ્રીજીમહારાજને પગે ફોલ્લીઓ નીકળી આવી.
- પ્ર.૩ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) [૫]
૧. માણકીના અસવાર
 ૨. અમદાવાદમાં પુનઃ પ્રવેશ
 ૩. કારિયાણી અને ગઢડામાં પધરામણી
- પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૫]
૧. ઓગણોતેરા કાળમાં શ્રીજીમહારાજે સંતોને શું વર્તમાન આપ્યા ?
 ૨. કણબીના છોકરાએ હજામને શું કહી રાખ્યું ?
 ૩. શ્રીજીમહારાજ શિક્ષાપત્રી ક્યારે લખી રહ્યા ? (સંવત અને તિથિ)
 ૪. મહારાજે સદ્ગુરુ તરીકે કોને ઓળખાવ્યા ?
 ૫. બરવાળાના હરિભક્તે મહારાજને પૂરા વિશ્વાસથી ક્યાં પધરાવ્યા ?
- પ્ર.૫ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૪]
- નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.
૧. ગાજરડાં મારાં વૈરી
 - (૧) ☐ અલૈયા ખાયરનો હાથ ગાજરના અથાણામાં પડ્યો. (૨) ☐ અથાણું મોળું હતું.
 - (૩) ☐ ‘કેમ કેવું સુખ આવ્યું ?’ (૪) ☐ જેના ઉપર પ્રથમ હાથ પડે તે જ જમવું.
 ૨. ધરમપુરમાં પધરામણી
 - (૧) ☐ સોનેરી વસ્ત્રો અને સોનાના શણગાર પહેરાવ્યા. (૨) ☐ ચરણમાં સોળ ચિહ્નો
 - (૩) ☐ હું રાજને ઈચ્છતો નથી. (૪) ☐ જીવોનો મોક્ષ કરવા અહીં પધાર્યા છીએ.
- પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વિધાનોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો. [૪]
૧. નો ગર્વ ઓગાળવા શ્રીજીમહારાજે ભક્તોને સાધુ થવા પત્ર લખ્યો.
 ૨. મંદિરના બાંધકામ વખતે શ્રીજીમહારાજ સંતોને ભેટ્યા.
 ૩. ના વડમાં હજારો રહેતા હતા.
 ૪. સમગ્ર ત્યાગી વર્ગ સદ્ગુરુઓમાં વહેંચાઈ જવાથી શિષ્ય વિનાના થઈ ગયા.

વિભાગ - ૨ : સત્સંગ વાચનમાળા ભાગ-૨ - બારમી આવૃત્તિ, જૂન - ૨૦૧૬

- પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. [૮]
૧. “પાછોતરો (પાછળથી) દેહ આવ્યો તેથી શ્રીજીમહારાજનાં દર્શન થયાં નહીં.”
 ૨. “આપની મૂર્તિનાં આઠ પદ રોજ બનાવવાનો નિયમ હું લઉં છું”
 ૩. “મને આપો. હું લઈ જઈશ.”
- પ્ર.૮ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) [૪]
૧. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ ઈન્દ્રજીભાઈના બે દીકરાઓનો વ્યવહાર માથે લીધો.
 ૨. કમળનયન શાસ્ત્રીને જૂનાગઢ મંદિરમાં દૈવી શાંતિનો અનુભવ થયો.
- પ્ર.૯ ‘પ્રેમાનંદ સ્વામીનો રાગ : આજ્ઞાપાલન’ - પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) [૫]

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો.

[૪]

૧. પ્રેમાનંદ સ્વામીનો જન્મ ક્યાં અને ક્યા કુટુંબમાં થયો હતો ?
૨. અડધી હજારમતે દાદાબાચરે હજારમતે શું કહ્યું ?
૩. મોટેરા સંતોએ કોને કઈ ગાદી સોંપી ?
૪. અમદાવાદની વિદ્યુત્સભામાં વિદ્વાનોને કોણે ઉત્તરો આપ્યા ?

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલ વિષય માટે સૂચના મુજબ છ સાચા ક્રમ નંબર તથા તે સાચા ક્રમ નંબરને ઘટનાક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો. [૬]

વિષય :- ભક્તરાજ લાડુબાએ ઊજવેલ અન્નકૂટ ઉત્સવ

૧. શ્રીજીમહારાજે કહ્યું, “શુકલ પક્ષના ઉત્સવો લાડુબા કરે ને કૃષ્ણ પક્ષના ઉત્સવો જીવુબા કરે.” ૨. જીવુબાએ લાડુબા પાસે જઈને વિનંતી કરી, “હે બહેન ! આ કૃષ્ણ પક્ષનો અન્નકૂટોત્સવ મને કરવા દો.” ૩. “મહારાજ ! અમે તો નદી કિનારે, ઓઘામાં ક્યાંક પડ્યા રહેશું.” ૪. લાડુબાએ વિનયપૂર્વક પૂછ્યું, “મહારાજ ! કૃષ્ણાવતારમાં આપને કોણ નવરાવતું ને જમાડતું ?” ૫. ભક્તિમાતાએ કહ્યું, “અમે અમારા પુત્ર શ્રીજીમહારાજ સહિત અહીં રહીશું.” ૬. ભક્તિમાતાએ કહ્યું, “હું તો પતિવ્રતા છું. એટલે તમે સૌ જો ધર્મ રાખશો તો હું રહીશ.” ૭. “શાસ્ત્રમાં દિવાળી ને અન્નકૂટોત્સવ ભેળો જ ગણાય છે.” એમ લાડુબાએ સમજાવ્યું. ૮. લાડુબાએ તે પ્રમાણે ભેંશની ચાકરી ઘરે શરૂ કરી. ૯. બીજે દિવસે બાઈઓની સભા ભરાઈને બેઠી હતી. તે સમે ઓરડામાં એકદમ તેજ વ્યાપી ગયું. ૧૦. લાડુબાએ ખૂબ જ પરિશ્રમથી, બધી સખીઓની મદદથી સુંદર અન્નકૂટ તૈયાર કર્યો. ૧૧. શ્રીજીમહારાજે દરબારમાં વાસુદેવનારાયણની મૂર્તિ પધરાવી. ૧૨. આ સાંભળી બાઈઓએ કહ્યું : “અમે ધર્મ રાખીશું.”

- (૧) ફક્ત સાચા નંબરો ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ સૂચના : (૧) ફક્ત સાચા નંબરોમાં તમામ છ નંબરો સાચા હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ પણ સંપૂર્ણ સાચો હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.
- (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલાં ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો.

[૪]

નોંધ : સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

ઉદાહરણ :- વિદ્યાવારિધિ સદ્ગુરુ શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામી :- સંવત ૧૮૭૨ના મહા વદ નોમની રાત્રે નિત્યાનંદ સ્વામીએ અમદાવાદમાં આચાર્યશ્રી અયોધ્યાપ્રસાદજી મહારાજ, ગુણાતીતાનંદ સ્વામી, પરમચૈતન્યાનંદ સ્વામી, કૃપાનંદજી વગેરે સંતોની હાજરીમાં કારણ દેહનો ત્યાગ કર્યો.

જવાબ :- વિદ્યાવારિધિ સદ્ગુરુ શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામી :- સંવત ૧૮૦૮ના માગશર સુદ ૮ના દિવસે નિત્યાનંદ સ્વામીએ વરતાલમાં આચાર્યશ્રી રઘુવીરજી મહારાજ, ગોપાળાનંદ સ્વામી, શુકમુનિ, શૂન્યાતીતાનંદજી વગેરે સંતોની હાજરીમાં ભૌતિક દેહનો ત્યાગ કર્યો.

૧. ભક્તરાજ દાદાબાચર : જીવાબાચર(વિક્રમ રાજા)ને બે પત્નીઓ હતી. મોહનાદેવી અને સુભદ્રાદેવી. મોહનાદેવીથી સંવત ૧૮૫૭ના પોષ વદ ૬ના શુભ દિને એમને પુત્રીરત્ન પ્રાપ્ત થયું.
૨. સ્વામી જાગા ભક્ત : ગોપાળાનંદ સ્વામી ઘણા જ રાજી થયા, પરંતુ તેમના કાકા માધવ ભક્ત તેમને શોધવા સારંગપુર આવ્યા. અહીં જાગા ભક્ત ન મળ્યા એટલે ભાવનગર જવા તૈયાર થયા.
૩. મુકુંદાનંદ વર્ણી (મૂળજી બ્રહ્મચારી) : રાત્રે તે સ્વામી સાથે કોઈ શહેરમાં ગયા ત્યાં એક ઝૂંપડું સળગ્યું. સ્વામી દાઝી જશે એ બીકે સ્વામીને ગાદી સાથે ઉપાડીને પીપળા તળે તેઓ આવ્યા.
૪. સદ્ગુરુ શ્રી નિત્યાનંદ સ્વામી : આ સાંભળી ચંદ્રમણિના મનમાં અતિ ઉદ્વેગ થયો. રામાનંદ સ્વામી પાસે જલદી પહોંચી જવાની તેમને તાલાવેલી લાગી.

વિભાગ - ૩ : નિબંધ

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક ઉપર આશરે ૩૦ લીટીમાં નિબંધ લખો.

[૧૦]

૧. ગુરુના રાજીપાનું અનુસંધાન (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : ડિસેમ્બર-૨૦૧૪, પા.નં. ૨૫-૨૬)
૨. સ્વામીના પગલે પગલે : પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ લંડનમાં (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : ઓગસ્ટ-૨૦૧૭, પા.નં. ૨૦-૨૬)
૩. કેનેડા બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરનો દશાબ્દી મહોત્સવ (સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ : સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૭, પા.નં. ૪૬-૫૧)

*

*

*

❏ અગત્યની જાહેરાત : તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની નીચે દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે.

<http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>

પરીક્ષાર્થી શ્રી,

સસ્નેહ જય શ્રી સ્વામિનારાયણ

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા માર્ચ ૨૦૧૮ના નિબંધોની પૂર્વ તૈયારી માટે

નીચે જણાવેલ માર્ગદર્શન અને સૂચનો ધ્યાનમાં લેવા વિનંતી.

૧. નિબંધ એટલે કોઈ નિશ્ચિત વિષય ઉપર વ્યવસ્થિત, ચિંતનપૂર્વક અને મુદ્દાસરનું લખાણ. સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષામાં પૂછાતા નિબંધો સામાન્ય જ્ઞાનના આધારે, પરીક્ષાર્થીના દૈનિક જીવનમાં સત્સંગના સદ્વાંચન અને કથા શ્રવણ અને મનન દ્વારા પ્રાપ્ત થયેલ જ્ઞાનની કસોટી કરતા ૩૫ થી ૪૦ લીટીમાં લખવાના હોય છે.
૨. પરીક્ષાર્થીઓની માગણીને માન આપીને આ વર્ષે પ્રી-ટેસ્ટમાં પૂછાનાર નિબંધોના વિષયો અગાઉથી પરીક્ષાર્થીના એકાઉન્ટમાં અપલોડ કરવામાં આવ્યા છે.
૩. પ્રી-ટેસ્ટમાં જે તે પરીક્ષામાં પૂછાનાર નિબંધોના ત્રણે ત્રણ વિષયો આપવામાં આવ્યા છે. માર્ચ ૨૦૧૮ની ફાઈનલ પરીક્ષામાં આ ત્રણ વિષયોમાંથી કોઈપણ એક નિબંધ ચોક્કસપણે પૂછાશે જ. માટે જો આપ આ ત્રણે ત્રણ વિષયો તૈયાર કરશો તો આપ ચોક્કસપણે એક નિબંધ મુખ્ય પરીક્ષામાં ખૂબ જ સારી રીતે લખી શકશો.
૪. આ નિબંધોનું સામાન્ય બંધારણ, લખાણ(મેટર) જૂના ‘સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ’માંથી લેવામાં આવે છે.
૫. અહીં આપેલા નિબંધોનું લખાણ કેવળ દિશા સૂચક છે. આ જ લખાણ ગોખીને પરીક્ષામાં લખવાની જરૂર નથી. આથી વિશેષ સારા મુદ્દાઓનું ચિંતન-મનન કરી આપની રીતે પૂર્વ તૈયારી કરીને લખી શકો છો.
૬. ગુજરાતી માધ્યમ (ભાષા) સિવાયના પરીક્ષાર્થીઓ માટે : આ નિબંધોનું મૂળ પ્રકાશન ગુજરાતી ભાષામાં જ હોવાથી તેનું શબ્દશઃ ભાષાંતર ન કરતાં, તેનો ભાવાર્થ સમજીને પરીક્ષાર્થીએ પોતાની રીતે સમજીને તૈયારી કરવાની રહેશે. પરીક્ષા કાર્યાલય અંગ્રેજી કે હિન્દી ભાષામાં આ નિબંધોનું ભાષાંતર આપી નહિ શકે. તેથી ભાષાંતર કરવા અંગેનો પત્રવ્યવહાર કે ઈ-મેલ પણ પરીક્ષા કાર્યાલયને કરશો નહિ તેવી નમ્ર વિનંતી છે.
૭. ગુજરાતી ભાષા વાંચી, લખી કે બોલી ન શકતા હોય તેવા પરીક્ષાર્થીઓએ માતા-પિતા, વડીલો કે અન્ય સ્વજનો-સ્નેહીઓ પાસે વંચાવીને નિબંધનો ભાવાર્થ સમજી પોતાની રીતે, પોતાના શબ્દોમાં લખીને તૈયારી કરવાની રહેશે.
૮. One essay from the list of essays will be asked in the Final Examination of March-2018.

સત્સંગ પરિચય

નિબંધ-૧ :

ગુરુના રાજીપાનું અનુસંધાન Aim to please the guru

અમને શાસ્ત્રીજી મહારાજ મળ્યા. સાધુ થવાની વાત કરી ને થયા. ઘરેથી નીકળ્યા ત્યારથી સ્વામી શાસ્ત્રીજી મહારાજ રાજી થાય એવું જ કરવું છે - એમ પહેલેથી જ નક્કી કરેલું. અમારે અંગ્રેજી ભણવું હતું, પણ સ્વામી કહે કે સંસ્કૃત ભણો, તો એમ કર્યું. આ સેવા એમણે આપણને આપી છે તે કેમ કરીને સારી થાય એ જ ધ્યેય. જેમ પાંચસો સંતોને શ્રીજીમહારાજનો મહિમા સમજાયો તો ફના થઈ ગયા, એમ આપણો પણ એક ધ્યેય કે શાસ્ત્રીજી મહારાજ કેમ રાજી થાય ?

એમણે સારંગપુરનો કોઠારી બનાવ્યો. હું તો નાનપણથી આવેલો. વ્યવહાર કેમ કરવો એ ખબર નહીં. કોઠારી થવાનું એટલે હિસાબ-કિતાબની વાત આવે, અને હું તો સામાન્ય વર્ગમાંથી આવેલો, એટલે મોટા ધંધા નહોતા કે એ આવડત હોય. પણ સ્વામી કહે, ‘તારે કરવાનું.’ તો એમની દયાથી એ પણ કર્યું. વ્યવસ્થા એ જ કરતા.

ત્યારબાદ એક મોટી જવાબદારીની આજ્ઞા થઈ. સંસ્થાના પ્રમુખ તરીકે રહેવાની. હું તો ૧૭ વર્ષે સાધુ થવા આવેલો. દીક્ષા લીધા પછી મારી ૨૮ વર્ષની ઉંમર થઈ ત્યારે શાસ્ત્રીજી મહારાજે આ વિચાર કર્યો. મારે માટે તો આ બહુ મોટી વાત, કારણ કે હું એટલો ભણેલો નહીં કે જ્ઞાન પણ નહીં, શક્તિ પણ નહીં અને મોટા મોટા સંતો જે શાસ્ત્રીજી મહારાજ માટે સમર્પિત થયેલા એની વચ્ચે હું એક નાના બાળક જેવો ને આવી મોટી જવાબદારી મળે એ કેવી રીતે કરી શકીએ ?

પણ શાસ્ત્રીજી મહારાજને એવો વિચાર આવ્યો કે મારી વૃદ્ધાવસ્થા આવી એટલે સંસ્થાનો વહીવટ નારાણદા’ને સોંપવો. શાસ્ત્રીજી મહારાજે મુંબઈથી પત્ર લખ્યો, એટલે મેં જણાવ્યું કે ‘મારું આ કામ નહીં, કારણ કે મારો અભ્યાસ એટલો બધો નથી. વળી નવો સાધુ છું. મારી શક્તિ બહારનું કામ છે. વડીલ સંતોને સોંપાય તો સારું.’

એટલે શાસ્ત્રીજી મહારાજે ફરી કાગળ લખ્યો કે ‘હું બધું જાણું છું.’ એમ બે કાગળ આવ્યા તો પણ મેં મારા આ જ વિચારો રટણ કર્યા. પણ સ્વામી કહે કે તમને પ્રમુખ બનાવવા જ છે. તેથી ચંપકભાઈ બેન્કર જોડે કહેવડાવ્યું. ત્યારે મેં વાત કરી કે ‘મારામાં એવી કોઈ શક્તિ છે નહીં, પણ શાસ્ત્રીજી મહારાજની ઈચ્છા હોય તો સેવા ઉપાડીશ. પ્રેરણા એમણે આપવાની છે. એમની આજ્ઞા હોય તો પાળીશ, બાકી મારામાં બળ છે નહીં, એમનું બળ હોય તો કરી શકીશ.’

પછી શાસ્ત્રીજી મહારાજે અમદાવાદમાં શાહપુરમાં આંબલીવાળી પોળના ઘરમાં આયોજન કર્યું. ત્યાં જ મોટા મોટા શેઠિયા શાસ્ત્રીજી મહારાજનાં દર્શન કરવા આવતા. ત્યાં કમિટિની મિટિંગ બોલાવવામાં આવી. શાસ્ત્રીજી મહારાજના સમયમાં સંસ્થાનું બંધારણ તૈયાર થઈ ગયેલું. કમિટિના સભ્યો બોલાવ્યા. શાસ્ત્રીજી મહારાજની તબિયત નરમ હતી.

બપોર પછી આરામમાંથી જાગ્યા ત્યારે શાસ્ત્રીજી મહારાજે મને બોલાવ્યો, ખૂબ રાજી થયા ને માથે હાથ મૂક્યા ને કહે, ‘તેં પ્રમુખ થવાની હા પાડી છે તેથી મને શાંતિ થઈ છે.’

મેં કહ્યું : ‘સ્વામી ! આ કામ કરવું અશક્ય છે.’

સ્વામી કહે : ‘એ કામ તારે કરવાનું નથી. શ્રીજીમહારાજ કરશે ને હું કરીશ. તારે ચિંતા કરવાની જરૂર નથી. તારે ભાર રાખવાનો નહીં.’

પછી યોગીજી મહારાજને બોલાવ્યા ને કહે : ‘આજથી પ્રમુખ તરીકે આમને નીમીએ છીએ.’ એમ કહીને મને ચાદર ઓઢાડીને યોગીજી મહારાજને મારા માથે હાથ મૂકવા કહ્યું ને કહે : ‘એને આશીર્વાદ આપો કે તમારા જેવા ગુણ આવે ને સાધુતા આવે ને સારું કાર્ય કરી શકે.’ પછી યોગીજી મહારાજે મને આશીર્વાદ આપ્યા.

પછી મને શાસ્ત્રીજી મહારાજ કહે, ‘તમારે જોગી મહારાજને રાજી કરવાના ને એ કહે એમ કરવાનું.’

પછી મિટિંગ બોલાવી. કેટલાકને લાગ્યું કે આ હજી નાનો છોકરો છે ને સંસ્થાનું કામ મોટું છે. એટલે તેઓએ શાસ્ત્રીજી મહારાજને કહ્યું કે ‘તમે આ કરો છો તો વિચાર કરીને કરજો.’ એમને બધાને યોગીજી મહારાજ માટે વિચાર હતો. શાસ્ત્રીજી મહારાજ કહે : ‘હું જાણું છું. જોગી તો ચમત્કારી પુરુષ છે, પણ આ નાના સંતને પ્રમુખ બનાવવાની મારી ઈચ્છા છે ને તે સારું કામ કરશે.’

શાસ્ત્રીજી મહારાજ કહે, ‘મેં આટલાં વરસમાં સંસ્થા ઊભી કરી છે તેમાં મને કોઈ દિવસ વાંધો આવ્યો નથી. બધું વિચારીને જ કર્યું છે ને આ પણ વિચારીને કરું છું. નાનો છે પણ સંતોષજનક કામ કરશે તેની મને ખાતરી છે. તમારે ચિંતા કરવા જેવી નથી.’ પછી બધા રાજી થયા.

પછી કમિટિની મિટિંગમાં નિમણૂક પત્ર વંચાયો ને શાસ્ત્રીજી મહારાજે ચાદર ઓઢાડી.

માટે એમની ઈચ્છા, શક્તિ ને પ્રેરણાથી આજે બધું ચાલે છે એવી નિષ્ઠા જીવમાં છે.

પ્રમુખદીક્ષા લીધી ત્યારે અને સાધુ કર્યા ત્યારે પણ જોગી મહારાજને રાજી કરવાનો મને શાસ્ત્રીજી મહારાજનો આદેશ મળેલ. એટલે શાસ્ત્રીજી મહારાજ ધામમાં ગયા પછી મને બીજો કોઈ વિચાર જ નથી આવ્યો. વહીવટ કરવામાં પ્રશ્નો આવે. પણ હરિભક્તોને રાજી રાખવા ને યોગીજી મહારાજ કહે એમ કરવું - એ નક્કી કરેલું. આધ્યાત્મિક માર્ગમાં બીજું કંઈ ન હોય પણ ભગવાન કે ગુરુની સામે જ જોવાનું હોય. એમને શું રુચે છે ? એમને શું ગમે છે ? એ જ વિચાર પર તાન રાખવાનું. બીજું જોવા જઈએ તો કોઈ દા’ડો પ્રોગ્રેસ ન થાય. ભગવાન કર્તા છે, જે કરતા હશે તે સારું કરશે. આપણે કોઈ કાર્ય કરીએ ને ન થાય તો વિક્ષેપ થાય ને મન પાછું પડે, પણ આપણે એક જ વિચાર છે કે આ શાસ્ત્રીજી મહારાજની સંસ્થા છે ને જોગી મહારાજના આશીર્વાદ છે એટલે કોઈ દિવસ મોળો વિચાર નથી આવ્યો, થાક નથી લાગ્યો. તો એ રાજી થયા છે. એમની પ્રેરણાથી જ બધું કાર્ય થાય છે.

આધ્યાત્મિક માર્ગમાં મોક્ષ ભગવાન અને સંત બે થકી જ છે. ભગવાનની કૃપા અને ગુરુના આશીર્વાદ સિવાય કોઈ વસ્તુ શક્ય બનતી નથી, અને તેની સાથે પુરુષાર્થ હોવો જોઈએ. ♦

(તા. ૧-૭-૨૦૦૪ અને તા. ૨૯-૧૧-૨૦૦૪ના રોજ કરેલા વાર્તાલાપમાંથી)

નિબંધ-૨ :

સ્વામીના પગલે પગલે :

પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ લંડનમાં

Following in the footsteps of Swami: Param Pujya Mahant Swami Maharaj in London

તા. ૧૫-૬-૨૦૧૭નો દિવસ યુનાઈટેડ કિંગડમ(યુ.કે.)ની રાજધાની લંડન માટે ઐતિહાસિક હતો. કારણ કે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના પગલે પગલે તેમના આધ્યાત્મિક અનુગામી તરીકે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજ પ્રથમવાર આજે અહીં પધારી રહ્યા હતા. આજથી સ્વામીશ્રીની યુ.કે., યુરોપ, કેનેડા અને અમેરિકાની પ્રથમ ધર્મયાત્રાનો પ્રારંભ થઈ રહ્યો હતો. વિદેશમાં વસતા લાખો મુમુક્ષુઓ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના સ્વરૂપ સમાન પ્રાણાધારા પ્રગટ ગુરુહરિનાં દર્શનની પ્રતીક્ષા કરી રહ્યા હતા. તે સૌની પિપાસાને તૃપ્ત કરતી ધર્મયાત્રાનો આજે આરંભદિન હતો.

આજે સવારે અહીં આવવા વિદાય થયા તે પૂર્વે સવારે ૮:૪૦ વાગ્યે, દિલ્હી ખાતેના ઈંદિરા ગાંધી ઇન્ટરનેશનલ એરપોર્ટ પર બ્રિટિશ એરવેઝના પ્લેન નંબર BA-૨૫૬માં બિરાજ્યા ત્યારે પ્લેનના મુખ્ય પાઈલટ અને સત્સંગીબંધુ મિનેશભાઈ તથા સાથી પાઈલટ જેરેમી પાલ્મર તથા કો-પાઈલટ સાયમન લીલીને આશીર્વાદ આપી કૃતાર્થ કર્યા.

બરાબર ૧૦:૪૫ વાગે હવાઈ જહાજે કરેલા અવકાશી ઉડાન સાથે ‘સ્વામીના પગલે પગલે’ ધર્મયાત્રાનો શુભારંભ થયો. યાત્રામાં સાથે રહેલા સંતો તથા હરિભક્તો સ્વામીશ્રીનાં સમીપથી દર્શન પામીને ખૂબ રાજી થયા. આજે સેવામાં જોડાયેલા કેબિન કૂને આશીર્વાદ આપ્યા. કેબિન સર્વિસ ડાઈરેક્ટર સાયમન લેન્ડર પણ સ્વામીશ્રીના આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કરીને ધન્ય થયા.

ભારતના સાંજના ૭:૨૫ વાગ્યે (લંડનના ૨:૫૫ વાગે) વિમાને ઈંગ્લેંડની ધરતીનો સ્પર્શ કર્યો. સ્વામીશ્રીનાં પગલાં હીથ્રો એરપોર્ટના ટર્મિનલ નંબર-૫ પર પડ્યાં. જરૂરી ઇમિગ્રેશન પ્રોસેસ બાદ અહીંના ૪:૦૫ વાગ્યે હેલિકોપ્ટરમાં બિરાજમાન થઈ સ્વામીશ્રીએ બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સ્કૂલના પરિસરમાં ઉતરાણ કર્યું. સ્વામીશ્રીના સ્વાગત માટે છેલ્લા એક મહિનાથી તડામાર તૈયારીઓ થઈ રહી હતી. આજે એ ભક્તિભાવનાની ચરમસીમારૂપ ક્ષણ આવી પહોંચી હતી. મંદિર સામેના મેદાનમાં ઉત્સાહ અને ઉમંગનો માહોલ ખરેખરો જામ્યો હતો. પશ્ચિમ વિશ્વમાં મહંત સ્વામી મહારાજના આ આગમનને વધાવતાં સંતોએ પ્રથમ હરિકૃષ્ણ મહારાજને હાર ધરાવ્યો ત્યારબાદ સ્વામીશ્રીને ભાલે અર્યા કરી, હાર પહેરાવી લંડનના આંગણે ગુરુહરિને સત્કાર્યા. વિનુભાઈ ભટ્ટેસા તથા મહેશભાઈએ સ્વામીશ્રીને હાર પહેરાવ્યો. લંડનના સૌ સંતોને વ્યક્તિગત મળી સ્વામીશ્રીએ ખબરઅંતર પૂછ્યાં.

અહીંથી હરિકૃષ્ણ મહારાજને કરમાં ધારણ કરીને સ્વામીશ્રી બે ઘોડાની પરંપરાગત શૈલીની સુંદર બગીમાં બિરાજ્યા. બ્રિટનની પારંપરિક શૈલી પ્રમાણે સ્વાગતનો માહોલ રચાયો હતો. સૌથી આગળ બર્કિંગહામ પેલેસના રોયલ ગાર્ડ્સના શાનદાર પરિવેશમાં યુવકો આગળ ચાલતા હતા. તેમની પાછળ લેસ્ટરના યુવકો પીળા-બ્લૂ પરિવેશમાં સજ્જ થઈને બેન્ડવાદન કરતા હતા. માર્ગમાં મોટી ધજાઓ ધારણ કરેલા ૫૦ જેટલા યુવકો તથા નાની ધજાઓ ધારીને ઊભેલા હરિભક્તો, પાંચ ઢોલક વાદકો, ૨૫ નિશાન ડંકાધારી યુવકો તથા યુરોપના દરેક વિસ્તારના નાનામોટા હજારો હરિભક્તો, પ્રતિનિધિઓ સ્વાગતમાં જયજયકાર કરી રહ્યા હતા. સૌમાં અનેરો ઉત્સાહ અને ઉમંગ હતો. સ્વામિનારાયણ સ્કૂલના પરિસરમાં સમગ્ર માર્ગ ઉપર થોડા થોડા અંતરે રંગોળીઓ પૂરેલી હતી. સ્કૂલના બાળકો ધજાઓ લહેરાવતા સ્વામીશ્રીને સત્કારી રહ્યા હતા.

સ્કૂલના કેમ્પસમાં સ્વામીશ્રી બગીમાંથી ઊતરી ગોલ્ડકાર્ટમાં બિરાજ્યા. બાળકો પુષ્પવૃષ્ટિથી સ્વામીશ્રીને વધાવતા હતા. તે વધામણીને ઝીલતાં સ્વામીશ્રી મંદિરના દરવાજે પધાર્યા. અહીં મયૂર નૃત્ય કરતા બાળકોએ થનગનાટથી સ્વામીશ્રીને આવકાર્યા. હવેલીના ઝરૂખા આગળ દેવબાળકોએ ઝરૂખામાંથી પુષ્પવૃષ્ટિ કરી. કરમાં હરિકૃષ્ણ મહારાજને ધારીને સૌ પર અમીદષ્ટિ કરતાં સ્વામીશ્રી લાલ જાજમની આજુબાજુ પૂરેલી પુષ્પરંગોળી પર દષ્ટિ વરસાવતાં આગળ વધ્યા.

સૌપ્રથમ અભિષેક મંડપમ્માં પધારીને કેસરજળથી શ્રીનીલકંઠવર્ણનો અભિષેક કર્યો. મંદિરના મધ્યખંડમાં પધારીને ઠાકોરજી પર પુષ્પપાંદડી વરસાવી. ત્યાં જ ઉપરથી સ્વામીશ્રી પર પણ પુષ્પપાંદડીઓ વરસી. તમામ દેવ-સ્વરૂપોના અને ગુરુપરંપરાનાં દર્શન કરી નિજમંદિરે પધાર્યા.

સાંજે ૬:૦૫ વાગ્યે સ્વામિનારાયણ હવેલીના ભવ્ય સભાગૃહમાં પધાર્યા. હકડેઠઠ ભક્તમેદનીથી છલકાતા સભાગૃહના મંચ પર પધારતા ગુરુહરિનું સૌએ બી.એ.પી.એસ.ના ધ્વજ લહેરાવી તથા પુષ્પાંજલિ અર્પણ કરી અભિવાદન કર્યું.

સન ૨૦૦૭માં પ્રમુખસ્વામી મહારાજ લંડન મંદિરે પધાર્યા હતા. ત્યારબાદ દસ વર્ષ પછી એ જ સત્પુરુષ મહંત સ્વામી મહારાજ સ્વરૂપે આજે પુનઃ લંડનના આંગણે પધારતાં સૌમાં ઉત્સાહની ભરતી ઊભરાતી હતી. અંતરના એ ઉમળકાથી સંતો તથા અગ્રણી હરિભક્તોએ સ્વામીશ્રીને હારતોરાથી વધાવ્યા.

આ પ્રસંગે આશીર્વર્ષા કરતાં સ્વામીશ્રીએ અમૃતવચન ઉચ્ચાર્યા: “તમને બધાને જોઈને ખૂબ આનંદ થયો. આપણો સંપેલો બી.એ.પી.એસ. પરિવાર છે. એક થઈને આપણે રહ્યા છીએ, એમાં જ મજા છે. શ્રીજીમહારાજ કહે છે: ‘સંપ, સુહૃદભાવ, દયા અને મર્યાદા હોય ત્યાં ભગવાન વસે છે.’ બીજી વાત તેઓ કરે છે: ‘ભગવાનને ભજતા સર્વે હરિભક્તો દિવ્ય છે.’ આ મર્મની વાત જે કોઈ જાણે-ધારે-વિચારે તે મગ્ન થઈ જાય છે. આઠેય પહોર એનો આનંદ ટળતો નથી. આખી દુનિયામાં ફરો, ભગવાનનાં ચરણ સિવાય બીજે ક્યાંય શાંતિ નથી. ભગવાનની આજ્ઞા પાળીએ તો શાંતિ થાય. શ્રીજીમહારાજે કહ્યું, ‘જે હરિભક્તને રે રહેવું હોય મારી પાસ; તો તમે મેલજો રે મિથ્યા પંચવિષયની આસ.’ વિષયને અને મહારાજને ન બને. ભગવાન રાખવા હોય તો વિષય છોડવા પડે. આ બધું નાશવંત છે. આ જન્મ પૂરતું જ છે. માટે સાચી વાત પકડી રાખવી. સત્સંગ સાચો છે તે પકડી રાખવો. ગમે એટલું વિઘ્ન આવે, ગમે તેવી પરિસ્થિતિ સર્જાય તો પણ સત્સંગ મૂકવો નહીં.”

ગુરુહરિના આગમન નિમિત્તે અહીંના હરિભક્તોએ વ્રત-ઉપવાસરૂપી વિશેષ ભક્તિવંદના કરી, ગુરુહરિના અંતરનો રાજીપો પ્રાપ્ત કર્યો હતો.

પરમ પૂજ્ય સ્વામીશ્રીના આ દિવ્ય આશીર્વાદ અને સાંનિધ્યથી યુ.કે. સત્સંગમંડળના હજારો હરિભક્તો ધન્યતાથી છલકાઈ ઊઠ્યા હતા.

■ સત્સંગશિબિર

લંડન ખાતે તા. ૧૭-૬-૨૦૧૭ના રોજ પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં બાલ-કિશોર-યુવા અને સંયુક્ત પ્રવૃત્તિની એક વિશિષ્ટ શિબિર યોજાઈ હતી. સ્વામીશ્રીની પ્રાતઃ પૂજાથી જ આજના પ્રસંગનો અણસાર વર્તાતો હતો. વહેલી સવારે મંગળા આરતી બાદ સ્વામીશ્રી સ્વામિનારાયણ હવેલીમાં પૂજામંચ પર પૂજા માટે પધાર્યા ત્યારે સમગ્ર સભામંડપ હરિભક્તોથી ભરાઈ ચૂક્યો હતો. પૂજાની સમાપ્તિ બાદ સ્વામીશ્રીએ ‘BHAGWAN SWAMINARAYAN: A SAGA IN PAINTINGS’ ચિત્ર-ચરિત્ર ગાથા ગ્રંથનું વિમોચન કર્યું.

આજે સ્વામીશ્રીના સાંનિધ્યમાં યોજાયેલી શિબિરનો કેન્દ્રીય વિષય હતો: Satpurush: The Gunatit Legacy. બાળ-કિશોર-યુવા અને સંયુક્ત – આ ચારેય સત્સંગ પ્રવૃત્તિના પ્રતિનિધિઓએ ઠાકોરજી તથા સ્વામીશ્રીનું સ્વાગત કર્યું. ત્યારબાદ સ્વામીશ્રીએ દીપપ્રાગટ્ય કરીને શિબિરનો મંગલ પ્રારંભ કર્યો.

આજે સ્વામીશ્રીના સાંનિધ્યમાં બાળ-કિશોર-યુવા-સંયુક્ત સત્સંગ પ્રવૃત્તિની શિબિર પણ યોજાઈ હતી. સ્વામીશ્રી શિબિરમાં પધાર્યા ત્યારે વાતાવરણમાં જાણે ભક્તિની ભરતી ચઢી આવી! કાર્યક્રમની હારમાળા વચ્ચે સ્વામીશ્રીએ રુચિક્વિઝમાં જોડાઈ પોતાની રુચિ જણાવી હતી. સૌ કોઈ ગુરુહરિની રુચિ જાણીને ખૂબ આનંદિત થયા.

‘અમે શું કરીએ કે જેથી આ સત્સંગમાં અમારો ચઢતો ને ચઢતો રંગ રહે?’ આ પ્રશ્નના ઉત્તરમાં સ્વામીશ્રીએ કહ્યું: “પ્રાપ્તિનો વિચાર કરજો. શ્રીજીમહારાજ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજ આ પૃથ્વી પર આવ્યા. જેના રૂંવાડામાં અનંત બ્રહ્માંડો ઊડે છે તે અક્ષરબ્રહ્મ સાથે મહારાજ પૃથ્વી ઉપર પધાર્યા. આપણા જેવા થયા. મહારાજ સસ્તા નથી, સસ્તા થયા છે. પ્રમુખસ્વામી મહારાજે આપણા સંકલ્પો પૂરા કર્યા છે, આપણે લાયક હોઈએ કે ન હોઈએ. અને કોઈ પૂરા ન કર્યા હોય તો તે આપણા સારા માટે જ હોય. હવે આપણે કરવાનું શું? એમની ઈચ્છા, એમની રુચિ પ્રમાણે ચાલવાનું. સુખ-દુઃખ, માન-અપમાન કાંઈ જોતા નહીં. એમની રુચિ પ્રમાણે જ કરવું. ૮૫ વર્ષ સુધી એમણે એમના દેહને ગણ્યો નથી. છેલ્લી ક્ષણ સુધી બીજાને લાભ મળે તે રીતે વર્ત્યા છે. માટે તેમના પ્રત્યે પ્રેમ, દિવ્યભાવ હોય તે આપણી ફરજ છે. બીજા સામે જોવાનું નથી, બાપા સામે જોવાનું છે. એકાંતિકભાવે ભક્તિ કરવી.”

ત્યારબાદ, ચેન્જ(Change) નામક રમત શરૂ થઈ. પરસ્પર સહકાર-સંપત્તિ કેવી અનિવાર્યતા છે તે આ રમતનો સંદેશ હતો. રમત દરમિયાન સ્વામીશ્રીને પૂછવામાં આવ્યું, ‘સ્વામી! અમારામાં વધુ ને વધુ સંપ થાય તેવો એક પ્રેરક પ્રસંગ જણાવો.’

સ્વામીશ્રીએ નડિયાદમાં બનેલો યોગીજી મહારાજના સમયનો એક પ્રસંગ સુંદર રીતે વર્ણવ્યો. બે બિનસત્સંગી ભાઈઓ વચ્ચે સંપ થયો તે જાણીને યોગીજી મહારાજ અત્યંત રાજી થઈ ગયા અને તેમને પેંડા જમાડી દંડવત કરવા તૈયાર થઈ ગયા! તે પ્રસંગ વર્ણવીને સ્વામીશ્રીએ કહ્યું: ‘હરિભક્ત નહોતા તો પણ યોગીબાપાને સંપ ગમ્યો. પરોક્ષમાં સંપ હોય તે તેઓને ગમે. તો સત્સંગમાં સંપ હોય તો કેમ ન ગમે? સંપીને રહીએ તો કાંઈ પ્રશ્ન જ ન થાય. સંપમાં આપણે માંગણી ન કરવી. આપણે શું કરવું જોઈએ તે વિચારવું, બીજા પાસે અપેક્ષા ન હોય તો સંપ રહે.’

સ્વામીશ્રીને અંતિમ પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો: ‘સ્વામી! અમે ભુલકણા છીએ અમને આ બધું તો યાદ નહીં રહે, પણ એવો એક સંદેશ આપો જે અમે જીવનભર પાળીએ.’

સ્વામીશ્રીએ એક શબ્દમાં ઉત્તર આપ્યો: ‘ઘરસભા. એમાં બધા પ્રોબ્લેમ ઊકલી જશે.’

અહીંથી સ્વામીશ્રી નાનાં નાનાં ભૂલકાંઓની શિબિરમાં પધાર્યા. ‘લેફ્ટ રાઈટ લેફ્ટ રાઈટ’ ગીત વાગવા લાગ્યું. પાઈલટ વગેરેનો ડ્રેસ ધારણ કરીને બાળકો સ્વામીશ્રીને મંચ પર લઈ ગયા. અહીં બાસ્કેટબોલના ગોલ પોસ્ટમાં સ્વામીશ્રીએ બે વાર દડો નાંખીને સત્રનો શુભારંભ કર્યો. તાજેતરમાં થયેલા અધિવેશનમાં શ્રેષ્ઠ દેખાવ કરનાર બાળકોએ હારતોરા અર્પણ કરી સ્વામીશ્રીનું અભિવાદન કર્યું. નેશનલ કો-ઓર્ડિનેટરોએ યાદર તથા માળાના મણકાનો હાર ગુરુહરિને અર્પણ કર્યો. સ્વામીશ્રીએ કાગળનું વિમાન ઉડાડીને સૌને અક્ષરધામ સુધી લઈ જવાની બાંધધરી આપી. પ્રમુખસ્વામી મહારાજે પણ આ જ સ્થાને, આવી જ સ્મૃતિ આપી હતી.

હવે, શરૂ થઈ રમત Yes or No. બાળકોએ સ્વામીશ્રીને પ્રશ્નો પૂછ્યા અને સ્વામીશ્રીએ Yes અથવા Noમાં જવાબ આપ્યા હતા. અંતમાં બાળકો દ્વારા પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો કે ‘કોઈ અમને પૂછે કે તમે ભગવાન જોયા છે? તો અમે હા પાડી શકીએ?’ સ્વામીશ્રીએ મુઠ્ઠી વાળીને ગર્વભેર હા કહેવી તેવી એકશન કરતાં ‘હા’ કહી. સૌને સ્વામીશ્રીના મુખે આ દિવ્યતાભરી વાત સાંભળીને ખૂબ આનંદ આવ્યો. બાળકોએ તો તાળીઓના ગડગડાટથી સભાહોલ ગજવી મૂક્યો.

હવે પછીની રમત હતી - Doing Satsang and Spreading Satsang. જેમાં બાળકોએ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે આપેલો સંદેશ ‘In the joy of others lies our own.’ એકદમ યથાર્થ પાસ કર્યો. અંતે, અક્ષરધામ સુધી પહોંચાડતા વિમાનનું ચિત્ર સ્વામીશ્રીએ દોર્યું હતું, તે સ્વામીશ્રીએ અત્રે બતાવ્યું. તેની ડાબી તથા જમણી પાંખ પર અનુક્રમે આજ્ઞા અને ઉપાસના લખેલું હતું. સૌએ સ્વામીશ્રીને પ્રોમિસ આપ્યું કે ‘અમે આજ્ઞા અને ઉપાસના દૃઢપણે પાળીશું.’

સ્વામીશ્રીએ ‘પ્રમુખ કપ’ પ્રસાદીનો કર્યો. તથા PSM Word Search અર્થાત્ ગુરુહરિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજના જીવન અને કાર્ય પર પ્રકાશ પાથરતી એપ્લિકેશન લોન્ચ કરી. બાળકોએ કરેલાં ચિત્રો અને આર્ટ વર્ક પર દૃષ્ટિ કરતાં ફૂલ છાંટતાં સ્વામીશ્રી નિજકક્ષમાં પધાર્યા.

વળી, આજરોજ સ્વાગત સભા યોજાઈ હતી. સ્વામિનારાયણ હવેલીના પૃષ્ઠ ભાગેથી ઠાકોરજી સહિત સ્વામીશ્રીની પધરામણી થતાં ‘આવો પધારો રે.. મહંત સ્વામી મહારાજ અમારે આંગણિયે...’ નૃત્યગીત ગુંજવા લાગ્યું. યુવાવૃંદ ખૂબ ઉત્સાહથી હરિકૃષ્ણ મહારાજ અને સ્વામીશ્રીને નૃત્યથી વધાવી રહ્યું હતું. હરિકૃષ્ણ મહારાજ અને સ્વામીશ્રી સિંહાસનસ્થ

થયા. સૌમાં આનંદ ઉત્સાહ અને સ્વાગતના ભાવો ભરી દેતું નૃત્યગીત પૂર્ણ થયું. સ્વામીશ્રીને લંડનના આંગણે વધાવતા બાળકો-યુવકો અને વડીલોએ અનેકવિધ વસ્તુઓ સ્વામીશ્રીને અર્પણ કરી.

લંડન મંદિરના કોઠારી યોગવિવેકદાસ સ્વામીએ સ્વાગત પ્રવચન કરી ગુરુહરિને વધાવ્યા. ત્યારબાદ યુ.કે., યુરોપમાં સેવા આપતા તમામ સંતો અને વિવિધ સમુદાયોના અગ્રણીઓએ હાર પહેરાવીને સ્વામીશ્રીને સન્માન્યા. આજે સ્વામીશ્રીનાં દર્શને લંડનના ડેપ્યુટી મેયર શ્રી રાજ અગ્રવાલ પધાર્યા હતા. તેમણે સ્વામીશ્રીને હાર પહેરાવીને આશીર્વાદ પ્રાપ્ત કર્યા. સંનિષ્ઠ હરિભક્ત નીતિનભાઈ પલાણને 'Member of the British Empire'(MBE)નો ગૌરવપ્રદ એવોર્ડ મળ્યો હતો. તેમને પણ સ્વામીશ્રીએ રૂડા આશીર્વાદ આપ્યા.

આ પ્રસંગે આશીર્વાદ કરતાં સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું: “મહારાજ-સ્વામી પૃથ્વી ઉપર પધાર્યા ને આપણને લાભ મળ્યો. તે લાઈન ચાલી આવે છે. તે આવ્યા તો જન્મ-મરણ પર બ્રેક વાગી. બાકી તો ક્યાંય રખડતા હોત. આ છેલ્લો જ જન્મ છે. મહારાજે મોક્ષનો સાગર રેલાવ્યો. સત્સંગમાં અવગુણ ન લે તો ધામમાં બેસી જાય. અવગુણ લઈએ તો વિલંબ થાય. ભગવાન બહુ દયાળુ છે. આપણા ગુના સામું, કરણી સામું જોયું નહીં. બધી રીતે જોવા જઈએ તો આપણી કોઈ લાયકાત નથી, છતાં આપણને સ્વીકાર્યા. મહારાજને આટલું જ જોઈતું હતું - નિષ્ઠા. નિષ્ઠા જોઈ પશ્ચિમમાં પધાર્યા. અને હજુ વધુ પશ્ચિમ બાજુ જઈ રહ્યા છે. એમને તો ખૂબ લાભ આપવો છે. પણ આપણા તરફથી ગડબડ છે માટે વિલંબ થાય છે. ભગવાન અને સંતમાં પ્રીતિ છે. પણ, હરિભક્તોમાં હું અને મારું, અહં અને મમત્વ. તેને લીધે પ્રશ્નો થાય છે. સ્વભાવ કંટ્રોલમાં રહે તેના માટે અરસ પરસ મહિમા સમજવો. દાસભાવથી બધું કામ થાય. જરાક અહમ આવે તો બધું ચોપટ થઈ જાય. માટે એવું ન કરવું. દરેકમાં દિવ્યભાવ રહે તે જ બ્રહ્મવિદ્યા. યોગીબાપા કહેતા ‘દરેકમાં નિર્દોષબુદ્ધિ એ જ સેવા.’ કેટલી ગજબની વાત! આ વાત આપણે જીવમાં ધારતા જ નથી. દરેકના સંબંધનો મહિમા સમજીએ કે કોનો સંબંધ છે? પ્રેસિડન્ટની સાથે આવે તેનો પણ કેટલો મહિમા સમજીએ? તો ભગવાન સાથે આવેલાનોય મહિમા સમજીએ તો કેટલો આનંદ આવે!

શ્રીજીમહારાજ કહે છે, ‘ભલે અમારી સેવા ન કરતો હોય પણ હરિભક્તના ગુણ ગાતો હોય તો તેમણે અમારી અતિશય સેવા કરી એમ માની લઈએ છીએ.’ કેટલી મોટી કૃપા! ભગવાન સામેથી ઢગલાબંધ પાઉન્ડ આપે છે અને આપણે ના પાડીએ છીએ એ કેવું કહેવાય? મહારાજ-સ્વામીએ દિવ્યતાનો મહાસાગર રેલાવી દીધો છે ને આપણે કોરા રહી જઈએ કેવું કહેવાય? માટે આપણે આટલું જ કરવાનું છે - નીતિ નિયમ પાળવા અને નિષ્ઠા રાખવી. નિષ્ઠામાં દિવ્યભાવ, સંપ, સુહૃદભાવ, એકતા, મહિમા બધું આવી જાય છે. ભગવાન રાજી થાય. ભગવાન રાજી એટલે પતી ગયું. મોક્ષ હાથમાં જ છે. સત્સંગમાં સાવ સહેલી વાત છે. અવગુણ ન લો તો તમનેય અક્ષરધામની પ્રાપ્તિ થઈ જાય. આડી અવળી વાતમાં કાંઈ માલ નથી. મહારાજ-સ્વામી અને પ્રમુખસ્વામી મહારાજ સામે દૃષ્ટિ રાખવી. તો કામ થઈ જાય, મોક્ષ થઈ જાય.” આશીર્વાદની સમાપ્તિ બાદ સ્વામીશ્રીએ હરિકૃષ્ણ મહારાજની આરતી ઉતારી. આજની સ્વાગત સભામાં ઉપસ્થિત ૭,૦૦૦ હજાર જેટલા હરિભક્તોએ ગુરુહરિનાં દર્શન-આશીર્વાદનો લાભ પ્રાપ્ત કરી ધન્યતા અનુભવી હતી.

તા. ૧૮-૬-૨૦૧૭નો દિન યુ.કે.ના ઇતિહાસનો એક સદા સ્મરણીય દિન બની રહેવાનો હતો. કારણ કે આજે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં પવિત્ર અસ્થિપુષ્પ સ્વામીશ્રીના હસ્તે લંડનની વિખ્યાત થેમ્સ નદીમાં પધરાવવાનાં હતાં. તે નિમિત્તે સ્વામીશ્રીની પ્રાતઃપૂજા દરમિયાન પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પનો પૂર્વ-પૂજનવિધિ સંતોના હસ્તે વૈદિકવિધિથી કરવામાં આવ્યો હતો. પ્રાતઃ પૂજા બાદ સ્વામીશ્રીના હસ્તે અસ્થિપુષ્પનો ઉત્તરાર્ધ પૂજનવિધિ સંપન્ન થયો.

સ્વામીશ્રીના હસ્તે આજે ભારત અને વિશ્વની એક વધુ પવિત્ર નદીમાં બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પનું વિસર્જન થવાનું હતું. આ પૂર્વે કમશ: ગોંડલી, નર્મદા, સાબરમતી, લેક વિક્ટોરિયા, નાઈલમાં અસ્થિ વિસર્જન થઈ ચૂક્યાં છે અને થોડા દિવસ પહેલાં ૧૩મી જૂને ઈશ્વરચરણદાસ સ્વામી અને સંતોએ માનસરોવરમાં અસ્થિપુષ્પનું વિસર્જન કર્યું હતું.

આજે અત્રે સ્પોન્સરવોર્કનું પણ આયોજન કરવામાં આવ્યું હતું. સ્વામીશ્રીએ દીપપ્રાગટ્ય અને બી.એ.પી.એસ.ની

ધજા ફરકાવીને સ્પોન્સરવૉકનો મંગલ પ્રારંભ કર્યો. બાળકો-કિશોરો-યુવકો અને વડીલોએ આ મંગલ પ્રારંભ સાથે મંચ પરથી જ વૉકનો શુભારંભ કર્યો.

૧૧:૦૦ વાગે સ્વામીશ્રી સામેના ગીબન્સ ગ્રાઉન્ડમાં ચાલી રહેલી ૧૦ કિ.મી.ની ‘વૉક ચેલેન્જ’માં પધાર્યા. નાના ઉપમંચ પર હરિકૃષ્ણ મહારાજ સાથે આસનસ્થ થયા. આ પ્રસંગમાં જોડાવા Alzheimer’s societyના ચીફ એક્ઝિક્યુટિવ શ્રી જેરેમી હ્યુઝ અને બ્રેન્ટ વિસ્તારના કાઉન્સિલર મોહમ્મદ બટ્ટ આવ્યા હતા. આ બંને મહાનુભાવોએ સંસ્થાનાં કાર્યોને બિરદાવ્યાં. સ્વામીશ્રીએ આશીર્વાદ આપ્યા.

મધ્યાહ્ને સ્વામીશ્રી સામેના ગીબન્સ ગ્રાઉન્ડ પરથી હેલિકૉપ્ટર દ્વારા મધ્ય લંડનમાં ‘લંડન બેટરસી’ હેલિપેડ પર પધાર્યા. અહીંથી ગાડીમાં બિરાજી St. Thomas’ Hospital બાજુના થેમ્સ નદીના કિનારે પધાર્યા. નદીના બંને કિનારાઓ તથા પુલ પર જ્યાં નજર પડે ત્યાં હજારો હરિભક્તો ગુરુહરિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં દિવ્ય અસ્થિપુષ્પના વિસર્જનવિધિનાં દર્શન માટે ગોઠવાઈ ગયા હતા. પ્રેમી હરિભક્તો ગાવા લાગ્યા: ‘આવ્યા હરિ થેમ્સને તીરે, ધીરે ધીરે...’

૫:૩૦ વાગ્યે ‘River Princess’ નામની બે માળની બોટમાં બીજે માળે પધાર્યા. હરિકૃષ્ણ મહારાજની સમક્ષ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પને ધારીને ભાગ્યશાળી બનેલા ૧૫ સુવર્ણરસિત અસ્થિકુંભ પધરાવેલા હતા. તેની સામે સ્વામીશ્રી બિરાજ્યા. આજથી ૪૭ વર્ષ પહેલાં જેઠ વદ ૧૦ના દિવસે યોગીબાપાએ થેમ્સમાં ઠાકોરજીને સ્નાન કરાવ્યું હતું. તેની સ્મૃતિમાં સ્વામીશ્રીએ થેમ્સના જળથી ઠાકોરજીને સ્નાન કરાવી તેને વધુ પુનિત બનાવ્યું.

હવે આજનો મુખ્યવિધિ – ગુરુહરિ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પનો પૂજનવિધિ આરંભાયો. તે વિધિ અનુસાર સ્વામીશ્રીએ અસ્થિપુષ્પ પર પંચામૃત અને જવ-તલનો અભિષેક કર્યો. અંતે, પુષ્પપાંદડીઓ પધરાવી. પછી શુભ સંકલ્પોની પરિપૂર્તિ માટે સ્વામીશ્રી અને સૌ સંતો ધૂનમાં જોડાયા.

હરિકૃષ્ણ મહારાજ તથા પ્રમુખસ્વામી મહારાજના અસ્થિકુંભોની આરતી ઉતારીને સ્વામીશ્રી બોટના અગ્રભાગે પધાર્યા. આ ભાગને ગુલાબનાં ફૂલોથી સુંદર રીતે શણગારવામાં આવ્યો હતો. બે મેજ પર ફૂલોના સુશોભન વચ્ચે પ્રમુખસ્વામી મહારાજની ચિત્રપ્રતિમાઓ શોભી રહી હતી અને વચ્ચે સ્વામીશ્રીનું આસન રાખવામાં આવ્યું હતું.

લંડનના પ્રસિદ્ધ ટાવર ઘડિયાળ બિગબેનમાં બરાબર ૬:૦૦ના ટકોરે સ્વામીશ્રી ઉપમંચ પર પધાર્યા. જ્યાં વિશ્વની પ્રસિદ્ધ બ્રિટિશ પાર્લામેન્ટ અને વેસ્ટ મિનિસ્ટર એબી ચર્ચ જેવા ઈંગ્લેન્ડનાં સીમાચિહ્નો આવેલાં છે એવા St. Thomas’ Hospital બાજુના કિનારે, સ્વામીશ્રીએ પ્રથમ કુંભમાંથી અસ્થિપુષ્પ નદીમાં પધરાવ્યાં ત્યારે હજારો હરિભક્તોના મુખેથી પ્રમુખસ્વામી મહારાજનો સ્તુતિ-શ્લોક ‘શોભો સાધુગુણે...’ ગુંજી ઊઠ્યો. પાર્લામેન્ટ હાઉસ, વેસ્ટમિનિસ્ટર બ્રિજ, લંડન આઈ વગેરે તમામ સ્થાનોની સમીપે પધારીને, સ્વામીશ્રી કળશોમાંથી પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પને થેમ્સગંગાના પ્રત્યેક ખૂણામાં પધરાવતા જતા હતા. હરિભક્તો જયજયકાર સાથે થેમ્સમાં પુષ્પપાંદડીઓ પધરાવીને અસ્થિવિસર્જન વિધિમાં જોડાવાનો અનુભવ કરતા હતા. અસ્થિવિસર્જન દરમિયાન પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં કીર્તનો ગવાતાં હતાં અને સ્વામીશ્રી આંખો મીંચી, તાળી પાડતાં ગુરુસ્મૃતિમાં નિમગ્ન થઈ જતા હતા. આ પ્રમાણે સ્વામીશ્રીએ ૧૩ કળશમાંનાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પનું વિસર્જન કર્યું. બોટ પુનઃ કિનારે પહોંચી. ત્યાંના બ્રિજ પરથી સ્વામીશ્રીએ ઉપસ્થિત તમામ સંતો સાથે ૧૪મા કળશમાંનાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પ થેમ્સગંગાની ગોદમાં પધરાવ્યાં. ૧૫મો કળશ સ્મૃતિરૂપે મંદિરમાં સચવાશે.

આમ, આજે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજનાં કરકમળો દ્વારા બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં અસ્થિપુષ્પ થેમ્સ નદીમાં પધરાવતાં અહીં ઉપસ્થિત ત્રણ હજાર જેટલા હરિભક્તોની આંખો અશ્રુથી ભરાઈ આવી હતી. ઉપરાંત હજારો હરિભક્તોએ વેબકાસ્ટિંગ દ્વારા લાઈવ પ્રસારણના માધ્યમથી આજના અવસરને ઘરે બેઠાં નીરખી પ્રમુખસ્વામી મહારાજને ભક્તિઅંજલિ અર્પી હતી.

■ કીર્તન આરાધના

તા. ૧૯-૬-૨૦૧૭ના રોજ મંદિરના વિશાળ સભાગૃહમાં કીર્તન આરાધના યોજાઈ હતી. સંગીતજ્ઞ સંતોએ કીર્તનભક્તિ રજૂ કરી સૌને મંત્રમુગ્ધ કરી દીધા હતા. આ પ્રસંગે આશીર્વાદ વરસાવતાં સ્વામીશ્રી બોલ્યા: “આ બધું મહારાજ-સ્વામીનું છે. એ આપણાં માબાપ છે. એ પૃથ્વી પર આવ્યા ને બધાનું કામ થઈ ગયું. સ્વામીબાપાએ બધાને

ન્યાલ કરી દીધા. દેહ ઘસી નાખ્યો. એમને બધા માટે પ્રેમ. બાપાએ એક જન્મજયંતીમાં બધા સામે હાર ઊંચો કરીને કહ્યું: ‘બધાને મળાય તેમ નથી, પણ આ હાર બધાને પહેરાવ્યો માની લેજો.’ અમારેય બધાને મળવાની ઇચ્છા રહે, પણ અશક્ય છે. પણ માની લેજો કે બધાને મળ્યા છીએ. અલૌકિક દૃષ્ટિએ આપણે દેહ નથી, આત્મા છીએ, અક્ષરરૂપ છીએ અને અક્ષરથી પર કોઈ નથી. વિષય લોપી નાખતા હોય તોય મહારાજ-સ્વામી મળ્યા છે, એટલે ખરેખર આપણી જીત છે, માયાથી પર થઈને બેઠા છીએ.

અનંત બ્રહ્માંડનો રાજા હોય, પણ સત્સંગ ન મળ્યો હોય તો તેનું જીવન અલેખે છે. માટે સત્સંગ મળ્યો તે અનંત બ્રહ્માંડના રાજા કરતાં વધી ગયા, પણ આપણને સામાન્ય રાખ્યા. કારણ, સ્વભાવ દોષો ટાળવાના છે. આ બહુ મોટી વાત છે. દેવોને દુર્લભ છે, તે સાવ મફત મળી ગઈ. હવે આપણી ફરજ છે કે તેને દેહ કરીને રાખવી. પણ આપણે જરાક અપમાન થાય ને મૂકી દઈએ, એ બહુ કાયપ કહેવાય. માટે ગમે તેમ કરીને સત્સંગ છોડવો નહીં. નહીં તો કેટલા જનમની કમાણી ખોઈ નાખી, અબજોની કમાણી ફૂંકી મારી! માટે ખાસ ભલામણ છે - સત્સંગ મૂકતા નહીં. સત્સંગ છે તો બધું જ છે. સત્સંગ છે તો ભગવાન ભેગા છે. અને ભગવાન હોય તો બધું જ આવી ગયું. માટે માન-અપમાન થાય, ગમે તે થાય, સત્સંગ મૂકતા નહીં. શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ, પ્રમુખસ્વામી મહારાજ આપણને બોલાવે, પગે લાગે તોય આપણે આમ ઠરડાઈએ. દાસના દાસ થઈએ તો બહુ મજા આવે. અને બાપના બાપ થઈએ તો ટલ્લે ચડીએ, સત્સંગમાં ગરજ રાખીએ તો કામ થઈ જાય.”

આજે સ્વામીશ્રીનાં દર્શને અહીંના ભારતના રાજદૂત શ્રી યશવર્ધનકુમાર સિંહા પધાર્યા હતા. સ્વામીશ્રીનાં દર્શન અને સંસ્થાનાં કાર્યો જાણીને તેઓ ખૂબ પ્રભાવિત થયા હતા.

આમ, સતત છ દિવસ સ્વામીશ્રીએ લંડનમાં અદ્ભુત આધ્યાત્મિક સુખની વર્ષા કરી. રોજ સ્વામીશ્રીનાં પ્રાતઃપૂજાનાં દર્શને વહેલી સવારે સાડા પાંચ વાગ્યે અને સંધ્યાસભાના કાર્યક્રમોમાં સતત છ દિવસ મંદિર હરિભક્તોથી છાલકાતું રહ્યું અને પ્રમુખસ્વામી મહારાજની દિવ્ય સંનિધિનો અનુભવ કરી વિશાળ ભક્તવૃંદ કૃતાર્થતા અનુભવતું રહ્યું. ♦

નિબંધ-૩ :

કેનેડા બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરનો દશાબ્દી મહોત્સવ

Tenth anniversary celebration of the BAPS Swaminarayan Mandir in Canada

ઉત્તર અમેરિકા ખંડમાં કેનેડાનું પ્રમુખ શહેર એટલે ટોરન્ટો. બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે આ મહાનગરને અદ્વિતીય શિખરબદ્ધ મંદિરની ભેટ આપીને અહીં ભારતીય સંસ્કૃતિનો ધ્વજ ફરકાવ્યો છે. તાજેતરમાં તા. ૧૮મી જુલાઈથી ૨૮ જુલાઈ દરમિયાન આ મહાનગરમાં બિરાજીને પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે આધ્યાત્મિકતાનું મોજું પ્રસરાવ્યું હતું. યોગાનુયોગ પરમ પૂજ્ય પ્રમુખસ્વામી મહારાજે અહીં શિખરબદ્ધ બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરની પ્રતિષ્ઠા કરી તેનું દશાબ્દી વર્ષ ચાલી રહ્યું છે. આથી, પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં મંદિર દશાબ્દીના ચરમસીમા સમા કાર્યક્રમો યોજાયા.

તા. ૧૮ જુલાઈએ પરમ પૂજ્ય સ્વામીશ્રી શિકાગોથી ટોરન્ટોમાં બી.એ.પી.એસ. મંદિરે પધાર્યા ત્યારે, હજારો હરિભક્તો-ભાવિકોએ બી.એ.પી.એસ. અને ટોરન્ટો દશાબ્દી મહોત્સવના ધ્વજ ફરકાવી સ્વામીશ્રીનું અભિવાદન કર્યું. સૌનો આદરભાવ સ્વીકારતાં સ્વામીશ્રીએ સમીપ દર્શનલાભ આપ્યો. સ્વામીશ્રીના શુભાગમન નિમિત્તે ૩૦૦ જેટલા હરિભક્તોએ વિવિધ વ્રતોપવાસ કર્યા હતાં તે સૌને સ્વામીશ્રીએ અંતરના આશિષ પાઠવ્યા. સંધ્યા સમયે યોજાયેલી સ્વાગત સભામાં વેદોક્ત-વિધિપૂર્વક હરિકૃષ્ણ મહારાજ અને સ્વામીશ્રીનું સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. આજે સ્વામીશ્રીને સત્કારવા ટોરન્ટોના હિંદુ સમાજના અગ્રણીઓ આવ્યા હતા. તેમણે સમગ્ર કેનેડામાં વસતા હિંદુ સમાજ વતી સ્વામીશ્રીને હાર પહેરાવીને આવકાર્યા. કેનેડાના ટ્રસ્ટીમંડળે પણ હાર પહેરાવીને સ્વામીશ્રીનું સ્વાગત કર્યું.

આ પ્રસંગે આશીર્વાદ આપતાં સ્વામીશ્રીએ કહ્યું: “મહારાજ, સ્વામી ને સત્પુરુષ - સીધી લીટીની આ સમજણ છે. કામ, ક્રોધ, માન, ઈર્ષ્યામાં ખૂંતી રહેવાનું નથી. સંકલ્પ ધારીએ તો કાંઈ બાકી રહેશે નહીં. કેનેડા આખું સત્સંગના રંગે રંગવું છે તે રંગાઈ જશે પણ પહેલાં આપણે રંગાઈએ પછી બીજાને રંગીએ. આપણે રંગાઈએ એટલે કેનેડા રંગાઈ ગયું. આજે બધા હિંદુ સમાજના અગ્રણીઓ આવ્યા તો બહુ આનંદ થયો. સંપીને બધા પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં આગળ વધે એ પ્રાર્થના.”

■ મહંત સ્વામી મહારાજનો પ્રમુખવરણી દિન

તા. ૨૦મી જુલાઈનો દિવસ બી.એ.પી.એસ. સંસ્થા માટે ખૂબ જ ઐતિહાસિક અને અવિસ્મરણીય છે. આજની તારીખે ૧૯૮૦માં લંડનમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજની હાથી પર ભવ્ય શોભાયાત્રા નીકળી હતી. આજના જ દિવસે ૧૯૮૫માં લંડનમાં અને ૧૯૯૧માં ન્યૂજર્સીમાં પ્રમુખસ્વામી મહારાજની શાનદાર તુલાવિધિ થઈ હતી. સોનામાં સુગંધ ભળે તેમ આજની તારીખે ૨૦૧૨માં અમદાવાદમાં શાહીબાગ ખાતેના બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરે બિરાજમાન પ્રમુખસ્વામી મહારાજે ઐતિહાસિક પત્ર લખીને મહંત સ્વામી મહારાજની બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના પ્રમુખપદે - ગુરુપદે નિયુક્તિ કરી હતી.

આજનો આ પરમ પવિત્ર દિન - મહંત સ્વામી મહારાજના ‘પ્રમુખવરણી દિન’ તથા ‘યુવા દિન’ તરીકે ઊજવાયો હતો. આ નિમિત્તે સ્વામીશ્રીએ દીપપ્રાગટ્ય કરીને ‘યુવા દિન’નો મંગલ પ્રારંભ કર્યો. મંદિર દશાબ્દી મહોત્સવ નિમિત્તે સ્વામીશ્રીએ ‘Mandir a place of Prem & Peace’ તથા પ્રમુખસ્વામી મહારાજની છબીથી અંકિત કેનેડાના પોસ્ટલ

સ્ટેમ્પનું વિમોચન કર્યું હતું.

આજના ઉત્સવની સાંજે મુખ્ય સભામાં સ્વામીશ્રી પધાર્યા ત્યારે પ્રસંગોચિત ઉદ્બોધનમાં ગુણસાગરદાસ સ્વામીએ અહીંના હરિભક્તોને સ્વામીશ્રીએ આપેલા દિવ્ય સત્સંગલાભ તથા દર્શનસુખની સ્મૃતિ સૌને કરાવી. ત્યારપછી સંવાદ રજૂ થયો, જેમાં દિવ્યભાવની દૃષ્ટિની પ્રેરક અને રોમાંચક રજૂઆત થઈ. આ રજૂઆતમાં પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજે પણ શામેલ થઈને વાતાવરણ ખૂબ પ્રેરણાસભર બનાવી દીધું. પછી આશિષ વરસાવતાં તેમણે જણાવ્યું: ‘દિવ્યભાવની વાત સાચી છે. દિવ્યભાવ નથી રહેતો માટે બધા કલેશ ઊભા થાય છે. દિવ્યભાવ સૂર્ય સમાન છે ને બીજા ગુણો ચંદ્ર સમાન છે, વધ-ઘટ થાય. દિવ્યભાવ આવે તો દૃષ્ટિ જ બદલાઈ જાય. માટે દિવ્યભાવ રાખવો, આ મહારાજની આજ્ઞા છે.’

પ્રમુખવરણીના મહિમાવંતા દિને સ્વામીશ્રીએ સૌ પર અપરંપાર હેતલવર્ષા વરસાવી અવિસ્મરણીય લાભ આપ્યો હતો.

■ નવયુવાનોને પાર્ષદી દીક્ષા

તા. ૨૨-૭-૨૦૧૭ના રોજ પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજની દિવ્ય ઉપસ્થિતિમાં ટોરન્ટો ખાતેના બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરનો દશાબ્દી મહોત્સવ ધામધૂમથી ઊજવાયો હતો. વળી, આજે સ્વામીશ્રીના હસ્તે બે પાર્ષદોનો દીક્ષાવિધિ પણ હતો. મુખ્ય દીક્ષાવિધિ અંતર્ગત સ્વામીશ્રીએ શ્રી જયવીનભાઈ તથા શ્રી નીલાંકભાઈને કંઠી- અર્યા-ગાતરિયું તથા પાઘ ધારણ કરાવી ગુરુમંત્ર આપ્યો. અને ક્રમશઃ ‘ઋત્વિજ ભગત’ તથા ‘દ્વિજેન્દ્ર ભગત’ નામ ધારણ કરાવ્યું. તત્પશ્ચાત્ આશીર્વાદ વરસાવતાં કહે, “શ્રીજીમહારાજે કહ્યું, ‘અનંત પુણ્ય હોય ત્યારે સાધુ થવાય.’ યોગીબાપા કહેતા: ‘એક લાખ સાધુ બનાવવા છે.’ મહારાજ - સ્વામી ને શાસ્ત્રીજી મહારાજની સંસ્થામાં સાધુ થાય તે જેવી કોઈ વાત જ નથી. ૧૦૧% મોક્ષ મળે. હરિભક્તોનેય મોક્ષ મળે તો સાધુ તો મોક્ષ કરનારા. આપણે પ્રાપ્તિના કેફમાં રહેવું. આ જન્મમાં મોક્ષ સિવાય કોઈ વાત નથી. દીક્ષા લેનારનાં મા-બાપને ખૂબ ધન્યવાદ છે.”

કેનેડાના મુખ્ય મહાનગર ટોરન્ટો ખાતે બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજે રચેલા બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ મંદિરનો દશાબ્દી મહોત્સવ પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજના સાંનિધ્યમાં અને કેનેડાના વડાપ્રધાન શ્રી જસ્ટીન ટ્રુડોના અતિથિ વિશેષ પદે ભવ્યતાથી ઊજવાઈ ગયો. આ પ્રસંગે હજારો હરિભક્તોની મેદની વચ્ચે ભારતીય રાજદૂત શ્રી વિકાસ સ્વરૂપ તથા ટોરન્ટો મહાનગરના મેયર શ્રી જહોન ટોરી, ઓન્ટારિઓના અગ્રણી લોકનેતા શ્રી શફીક કાદરી વગેરે પણ મહોત્સવમાં સહભાગી થવા ઉપસ્થિત રહ્યા હતા.

મંદિરના મુખ્ય માર્ગ પર બિછાવેલી લાલ જાજમ પર થઈને વડાપ્રધાન શ્રી ટ્રુડો અન્ય મહાનુભાવો મંદિરની મુખ્ય પીઠ પર પધાર્યા ત્યારે હજારોની મેદનીના જયજયકાર વચ્ચે સ્વામીશ્રીએ વડાપ્રધાન અને મહાનુભાવોને સત્કાર્યા હતા. આ પ્રસંગે કેનેડાના પ્રજાજનો વતી વડાપ્રધાન શ્રી ટ્રુડોએ પરમ પૂજ્ય સ્વામીશ્રીનું અભિવાદન કરી તેઓને સત્કાર્યા હતા. આ અવસરે પ્રથમ કેનેડા અને ત્યારપછી ભારતના રાષ્ટ્રગીતનું ગાન કરીને બંને રાષ્ટ્રોને સલામી આપવામાં આવી. આજના પ્રસંગના સ્મૃતિરૂપે મંદિરના મુખ્ય પ્રવેશદ્વારની ડાબી બાજુએ સ્થપાયેલા શિલાલેખનું સ્વામીશ્રી તથા પ્રધાનમંત્રીશ્રીએ અનાવરણ કર્યું. ત્યારપછી મંદિરના મધ્યખંડ સમક્ષ પધરાવેલા હરિકૃષ્ણ મહારાજનાં ચરણારવિંદમાં સ્વામીશ્રી તથા પ્રધાનમંત્રીશ્રીએ પુષ્પો પધરાવીને આરતી ઉતારી. મંદિરમાં દર્શન કરીને મહાનુભાવો સાથે સ્વામીશ્રી મંચ પર પધાર્યા. યુવાવૃંદે સુંદર ભક્તિનૃત્ય રજૂ કરીને સૌને વધાવ્યા.

પ્રાસંગિક ઉદ્બોધનમાં મંચ પર ઉપસ્થિત મહાનુભાવોએ બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રમુખસ્વામી મહારાજની સ્મૃતિ કરીને આ મંદિરની ભેટ આપવા બદલ તેઓનો આભાર માની મંદિરનો મહિમા વર્ણવ્યો હતો. વડાપ્રધાન શ્રી ટ્રુડોએ જણાવ્યું: ‘આ મંદિર શંકા વિના કેનેડાની આર્કિટેક્ચરલ અજાયબીઓમાંની એક અજાયબી છે. તે એટલું ધ્યાનાકર્ષક છે કે જ્યારે મુલાકાતીઓ અમારા સૌથી મોટા હવાઈમથક, પીઅર્સન ઈન્ટરનેશનલથી નીકળી હાઈવે ૪૨૭ ઉપરથી પસાર થાય છે ત્યારે તેઓ અવશ્ય કેનેડાના સૌપ્રથમ સ્થાનની યાદીમાં આ મંદિરનો સમાવેશ કરીને તેનાં દર્શન માણે છે. આ મંદિર નિહાળીને અમને પણ ગર્વનો અનુભવ થાય છે.’

ત્યારબાદ ગુરુહરિ મહંત સ્વામી મહારાજે પ્રધાનમંત્રીશ્રીનો આભાર માની આશીર્વાદમાં જણાવ્યું: “પ્રમુખસ્વામી

મહારાજે આ મંદિર ભેટ આપ્યું છે. તેઓ પોતાના જીવનની પ્રત્યેક ક્ષણ ‘બીજાના આનંદમાં આપણો આનંદ સમાયેલો છે’ જીવનસૂત્ર સાથે જીવ્યા છે. સ્વામીબાપાની બીજા માટેની ભાવના હજારગણી હતી. ૨૪ કલાક એમના હૃદયમાં ભાવના હતી. આ મંદિર અને જે બધું દેખાય છે તે સંતો - હરિભક્તોના પ્રયત્નને લીધે છે. બધાએ ખૂબ દાખડો કર્યો. એકલો પુરુષ કે એકલી ભાવના કામમાં ન આવે, બંને જોઈએ. પુરુષપ્રયત્ન અને હરિકૃપા બંને જોઈએ અને હરિકૃપા તેની ઉપર જ થાય જે પુરુષપ્રયત્ન કરે. બધાં રિજિયનમાં મંદિરો કરવાનાં છે તે થઈ જશે અને ભવ્ય થશે. બધાને શાંતિ-સુખ આવશે, ભક્તિભાવ વધશે.

કેનેડાનો ૧૫૦મો અને આ મંદિરનો ૧૦મો વાર્ષિકોત્સવ ઊજવાઈ રહ્યો છે. આ મંદિર અને કેનેડા દેશ - પ્રેમ, શાંતિ, સંવાદિતા અને સમજણને પ્રોત્સાહિત કરે છે. મંદિર, અનુદાનની ઘણી પ્રવૃત્તિઓમાં સહકાર આપે છે. મંદિર યુવાનોમાં સેવાભાવના પ્રેરે છે. કેનેડા એવો દેશ છે જે વિવિધતામાં માને છે. અમારું હિંદુ શાસ્ત્ર પણ કહે છે: ‘વસુધૈવ કુટુંબકમ્’ આ મંદિરે લોકોને એકબીજાની વધુ નજીક આવવાનું અને સંપીને રહેવાનું શીખવ્યું છે. આ મંદિર કેનેડા અને દુનિયા માટે શ્રેષ્ઠ ભેટ છે.

કેનેડાની ૧૫૦મી વર્ષગાંઠ અને આ મંદિરના દશાબ્દી મહોત્સવે હું પ્રાર્થના કરું છું કે કેનેડા દેશ સર્વ પ્રકારે વિકસિત થાય. બધા જ લોકો સંવાદિતાથી રહે. પ્રધાનમંત્રીશ્રી એવા નેતા બને કે જેઓ દેશની એકતાને વધુ સુદૃઢ બનાવે. કેનેડાની જનતા ખુશ અને શાંતિમય બને. આ મંદિર દરેકને વધુ સારું જીવન જીવવા પ્રેરતું રહે. આખી દુનિયા એક વિશાળ પરિવારની જેમ સંપીને રહે. કેનેડામાં અને સમગ્ર વિશ્વમાં શાંતિ પ્રવર્તે એ જ પ્રાર્થના.” અંતમાં સ્વામીશ્રીએ વડાપ્રધાનને અમૃતકળશ ભેટમાં આપીને તેમના પર આશીર્વાદ વરસાવ્યા.

મંદિર દશાબ્દી ઉપક્રમે કેનેડા પોસ્ટ તરફથી મંદિરથી ચિત્રાંકિત ‘પોસ્ટલ સ્ટેમ્પ’નું કેનેડા પોસ્ટના પ્રેસિડન્ટ અને સીઈઓ શ્રી દીપક ચોપરાએ સ્વામીશ્રીના હસ્તે વિમોચન કરાવ્યું. કેનેડાના બી.એ.પી.એસ. મંદિરની આ એક ગૌરવસમાન સિદ્ધિ હતી.

આમ, આજનો આ દશાબ્દી મહોત્સવ સૌ માટે એક અવિસ્મરણીય સ્મૃતિ સમાન બની રહ્યો.

■ અમૃતકલશાભિષેક

ટોરન્ટો મંદિર દશાબ્દી મહોત્સવના ઉપક્રમે તા. ૨૩-૭-૨૦૧૭ના રોજ સ્વામીશ્રીની પાવન ઉપસ્થિતિમાં અમૃતકલશાભિષેક થયો હતો. આ નિમિત્તે પ્રદક્ષિણા પથમાં ગોઠવાયેલા દરેક કળશ પર પુષ્પ અને ચોખા પધરાવીને સ્વામીશ્રીએ તેને પ્રસાદીભૂત કર્યા. મંદિરના મધ્ય ઘુમ્મટ નીચે હરિકૃષ્ણ મહારાજનાં ચાર સ્વરૂપોને વિરાજિત કરાયાં હતાં. સ્વામીશ્રીએ તે સ્વરૂપો પર અભિષેક કર્યો તે સાથે જ યાંત્રિક ગોઠવણી પ્રમાણે અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજના મસ્તક પર પણ અભિષેક થયો. સૌ પ્રથમ સ્વામીશ્રીએ આ પ્રમાણે અભિષેક કરીને આજના દિવસના ઉત્સવનો મંગલ પ્રારંભ કર્યો. સૌ યજમાનો માટે આશિષ રૂપે અક્ષત પ્રસાદીભૂત કરી આપ્યા.

યજમાન હરિભક્તોને સમીપથી દર્શન આપતાં સ્વામીશ્રી હવેલીમાં યોજાયેલા અમૃત કલશાભિષેકવિધિમાં પધાર્યા. અહીં કુલ ૨૦૦૦ યજમાનો વિધિમાં જોડાયા હતા. સુંદર રીતે ગોઠવવામાં આવેલા પ્રત્યેક કળશમાં પુષ્પ પધરાવીને તેને પ્રસાદીભૂત કર્યો. અહીંથી માર્કમાં પધાર્યા. સૌ પ્રથમ વિન્ડસર નગરના નવનિર્મિત બી.એ.પી.એસ. મંદિરની મૂર્તિઓની વેદોક્ત વિધિપૂર્વક પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કરી, ત્યારબાદ આરતી ઉતારી. આશીર્વાદ વરસાવતાં સ્વામીશ્રીએ જણાવ્યું: “ભગવાનનાં સ્વરૂપો તો તૈયાર થયાં પણ આપ જેવા ભક્તો પૂજન કરે તો સાર્થક. હવે ભગવાન બિરાજશે. આપણે ભક્તિભાવથી જોડાઈને સેવા-ભક્તિ કરીએ. પૂર્ણ શ્રદ્ધાથી, વિશ્વાસથી ભક્તિ કરવી. પૂર્ણ વિશ્વાસ હશે તો શ્રદ્ધા ટકશે. વૃદ્ધિ પામશે. માટે આસ્તિકભાવ રાખવો. મહારાજ-સ્વામી અને આપણા ગુરુવર્યોમાં દૃઢ પ્રીતિ રાખવી. બધાએ વાત કરેલી છે કે ‘ભગવાન પ્રગટ છે.’ શાસ્ત્રીજી મહારાજે સિક્કો માર્યો છે: ‘સત્પુરુષ પૃથ્વી ઉપરથી કદી જતા જ નથી.’ માટે હવે એવી દૃઢનિષ્ઠા સાથે દાસભાવ રાખીને ભક્તિ કરવી.”

નિત્યનિયમથી પરવારી સંધ્યા સમયે સ્વામીશ્રી મંદિર દશાબ્દી મહોત્સવ નિમિત્તે તૈયાર કરવામાં આવેલી પ્રદર્શની જોવા પધાર્યા. પ્રમુખસ્વામી મહારાજે અહીં કેનેડામાં પધારીને અલભ્ય લાભ આપ્યો હતો, વિશેષ સ્મૃતિઓ આપી હતી તેનું સુંદર નિદર્શન આ પ્રદર્શનીમાં કરવામાં આવ્યું હતું. સાથે ‘જેને ગુણે રીઝ્યા ગિરધારી’ પુસ્તકમાં આલેખિત

પ્રમુખસ્વામી મહારાજના ૩૯ અસાધારણ ગુણોને પણ પ્રસંગો દ્વારા પ્રદર્શિત કરવામાં આવ્યા હતા. પ્રદર્શન નિહાળીને સ્વામીશ્રી આજના સ્વયંસેવક દિન અને ‘ફૂલોં કી હોલી’ના કાર્યક્રમમાં પધાર્યા.

મંચ પર ફૂલસેરો અને વેલોથી સુંદર હિંડોળો શણગારવામાં આવ્યો હતો. પાર્શ્વભૂ પણ ફૂલસેરોથી શોભી રહી હતી. ઠાકોરજીને અંકમાં ધારી સ્વામીશ્રી હિંડોળા પર બિરાજ્યા. પ્રથમ આશીર્વાચન આપતાં સ્વામીશ્રી કહે, “શ્રીજીમહારાજ છપૈયાથી રંગોત્સવ લાવેલા. મહારાજને આ ઉત્સવ બહુ ગમતો. પ્રહ્લાદજીની જીત થઈ ત્યારે અસુરોએ કાદવ ઉછાળ્યો અને ભક્તોએ રંગ ઉડાડ્યો. શ્રીજીમહારાજ કહે છે, ‘જેના પક્ષમાં ભગવાન હોય તેની જીત થાય. શ્રીકૃષ્ણ પાંડવોના પક્ષે હતા તો ઓછું બળ હોવા છતાં પણ પાંડવોની જીત થઈ. ટૂંકમાં આપણે ભગવાનના પક્ષમાં રહેવું. ભગવાનમાં આસ્થા, શ્રદ્ધા અને પ્રીતિ રાખવી. ભગવાન સાચા છે એટલે બધું સાચું પડે.”

હવે શરૂ થયો - રંગારંગ કાર્યક્રમ. એ કાર્યક્રમ એટલે પુષ્પદોલોત્સવની સ્મૃતિ રૂપે પુષ્પોનો પ્રતીક રંગોત્સવ. પ્રારંભમાં ફૂલોં કી હોલી નિમિત્તે સ્વામીશ્રીએ હરિકૃષ્ણ મહારાજનું પૂજન કર્યું. આરતી ઉતારી અને પુષ્પહોલીનો મંગલ પ્રારંભ કરતાં હરિકૃષ્ણ મહારાજ, અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજ અને પ્રમુખસ્વામી મહારાજ પર પુષ્પવર્ષા કરી. ત્યારબાદ સૌપ્રથમ વડીલ સંતોએ મંચ પર આવીને સ્વામીશ્રી પર પુષ્પવર્ષા કરી. સ્વામીશ્રીએ સંતોને પણ પુષ્પ રૂપી રંગે રંગ્યા. સંતોએ ગુરુહરિનાં ચરણોમાં પુષ્પ પધરાવ્યાં. પછી ક્રમશઃ બધા હરિભક્તો મંચ આગળ પધારીને સ્વામીશ્રીના સમીપ દર્શન કરતાં ઉપરથી વરસતાં પ્રાસાદિક પુષ્પોથી ધન્ય થવા લાગ્યા. પુષ્પોની આ બિછાતથી ચારેતરફ દિવ્ય રંગોની સૃષ્ટિ રચાઈ ગઈ. સૌને ખૂબ સરસ દર્શનસુખ પ્રદાન કરીને સ્વામીશ્રી નિજમંદિરમાં પધાર્યા. આજે સવારે સ્વામીશ્રીએ ટોરન્ટો મંદિર દશાબ્દી મહોત્સવ નિમિત્તે ટોરન્ટો મંદિરનું મોડેલ ઉદ્ઘાટિત કર્યું હતું. સાથે સાથે ‘પરસ્પેક્ટિવ’ તથા ‘હિંદુઈઝમઃ સેકેડ પ્લેસિસ ઍન્ડ હોલિ રિવર્સ’ ઈ-બુક્સનું પણ વિમોચન કર્યું હતું. આમ, દશાબ્દી મહોત્સવ પર્વે વિવિધ કાર્યક્રમોએ સૌને અદ્ભુત આધ્યાત્મિક કાર્યક્રમોની અવિસ્મરણીય સ્મૃતિઓથી છલકાવી દીધા.



‘પથ્થરની જટિલ કોતરણી અને પ્રાચીન હિંદુ ગ્રંથોમાં દર્શાવેલા સિદ્ધાંતો અનુસાર બાંધવામાં આવેલું આ મંદિર શંકા વિના કેનેડાની આર્કિટેક્ચરલ અજાયબીઓમાંની એક અજાયબી છે. તે એટલું ધ્યાનાકર્ષક છે કે મુલાકાતીઓ અવશ્ય કેનેડાના સૌ પ્રથમ સ્થાનની યાદીમાં આ મંદિરનો સમાવેશ કરીને તેનાં દર્શન માણે છે. અહીં મુલાકાતીઓને આશ્ચર્ય થાય છે કે મંદિરના બાંધકામમાં કોઈ સ્ટીલનો ઉપયોગ નથી થયો અને મંદિર કેવળ ૧૮ મહિનામાં પૂરું થઈ ગયું હતું; તમારું નિઃસ્વાર્થ દાન, તમારી સખત મહેનત, પ્રમુખસ્વામી મહારાજનું માર્ગદર્શન અને તમારા દૃઢ નિર્ધારથી, આ અદ્ભુત મંદિરનાં દ્વાર ખૂલ્યાં છે. પરંતુ આ મંદિર માત્ર એક આર્કિટેક્ચરલ માસ્ટરપીસ નથી, આ મંદિર ખરેખર નિખાલસતા અને શાંતિના સિદ્ધાંતોનું પ્રતીક છે.

છેલ્લાં ૧૦ વર્ષથી મંદિરે મદદ કરીને હિંદુ અને બિનહિંદુ સર્વેની જરૂરિયાત પૂરી પાડી છે. મંદિરથી અનેકોનું હૃદય-પરિવર્તન થયું છે. અમે તે માટે આપનો આભાર માનીએ છીએ. પ્રગટ બ્રહ્મસ્વરૂપ મહંત સ્વામી મહારાજનો પણ આભાર કે તેઓએ અહીં પધારીને લાભ આપ્યો. જય સ્વામિનારાયણ. – શ્રી જસ્ટીન ટુડો (વડાપ્રધાન, કેનેડા)

‘આ ભવ્ય મંદિરનું અમને ગૌરવ છે. આ મંદિર ટોરન્ટો અને કેનેડાને બહેતર બનાવે છે. કેનેડાના સૌથી મોટા શહેરમાં બી.એ.પી.એસ. મંદિર સ્થાપત્યનો ઉત્તમ નમૂનો છે, કેનેડાવાસીઓ માટે પ્રેરણાનું કેન્દ્ર છે. તમને જાણીને આનંદ થશે કે જ્યારે પણ મને કોઈ પૂછે કે ટોરન્ટોમાં શું જોવું? ત્યારે આ મંદિરનું નામ હું અચૂક લઉં છું. અહીં આવવાથી સમર્પણ અને હિંદુ સંસ્કૃતિનાં દર્શન થાય છે.

અહીં એવું કંઈક તત્ત્વ છે જે આશીર્વાદ આપી મારી રક્ષા કરે છે. અહીં સૌની નમ્રતા, પ્રેમ અને સમાજ પ્રત્યેની કટિબદ્ધતા જોઈને હું નતમસ્તક થઈ જઉં છું. આ મંદિરે ટોરન્ટોની પ્રકૃતિને જીવંત રાખી છે.

આ પ્રસંગે પરમ પૂજ્ય મહંત સ્વામી મહારાજને ટોરન્ટો મહાનગરની ચાવી પ્રદાન કરું છું. વિશ્વમાં વિચરણ કરતા તેઓનું ચારિત્ર્યવાન અને આદર્શ જીવન જોઈને સૌ તેમનામાંથી પ્રેરણા લે છે. બી.એ.પી.એસ. ચેરિટીઝ દ્વારા તથા બી.એ.પી.એસ.ના સભ્યો દ્વારા સમાજને અને નગરને ખૂબ જ પોષણ મળ્યું છે. આ ભવ્ય મંદિર પ્રમુખસ્વામી મહારાજની એક મહાન ભેટ છે જે કેનેડાની વિવિધતામાં અનિવાર્ય છે.’ – શ્રી જહોન ટોરી (મેયર, ટોરન્ટો)

‘આ મંદિર કેનેડામાં શાંતિનું ધામ બન્યું છે. આજે આપણે તેનું સૌંદર્ય જ નહીં, પણ તેમાં રહેલી ભક્તોની ભક્તિ અને તેમના સમર્પણને ઊજવીએ છીએ. આ મંદિર વ્યક્તિ, પરિવાર અને સમાજ માટે તીર્થસ્થાન અને જગતના પ્રશ્નોથી રાહત આપનાર સ્થાન છે.

‘બીજાના સુખમાં આપણું સુખ, બીજાના ઉત્કર્ષમાં આપણો ઉત્કર્ષ, અને બીજાના ભલામાં આપણું ભલું.’ જેવાં સૂત્રો અને સામાજિક સેવા, સર્વધર્મ એકતા અને શાંતિનો સંદેશ આપનાર પ્રમુખસ્વામી મહારાજ આધુનિક સમાજના વિરલ ગુરુ છે, જેમણે આ મંદિર આપીને અહીંના ભારતવાસીઓ પર ખૂબ મોટો ઉપકાર કર્યો છે.

હું આ મંદિરને સામાજિક સેવા માટે જ નહીં, પણ કેનેડા અને ભારતની મિત્રતાના પ્રતીક તરીકે જોઉં છું. આજના દશાબ્દી પર્વે આપણે શાંતિના લક્ષે જોડાઈએ.’ – શ્રી વિકાસ સ્વરૂપ (ભારતીય રાજદૂત, કેનેડા)

‘आपने तो हमें रुला दिया। लोग कहते हैं – लोगों को केनेडा की जरूरत है, मैं कहता हूँ कि केनेडावासियों को भी बी.ए.पी.एस. मंदिर की जरूरत है।’ – श्री शक्ति कादरी (अग्रणी लोकनेता) ♦